Lietas Nr. C33286315
Lietas arhīva Nr. C-1136-16/1

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2016.gada 24.martā

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese E.Stivriņa,
ar sekretāri M.Murašku,
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "DNB līzings" prasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu

Aprakstošā daļa

[1] 2015.gada 21.aprīlī SIA "DNB līzings" (turpmāk – prasītāja) cēlis Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2008.gada 7.februārī noslēgts Finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgums Nr.19541 (turpmāk – Līgums) starp prasītāju un atbildētāju. Saskaņā ar Līgumu prasītāja atbildētāja interesēs iegādājās automašīnu /TL marka/(turpmāk – Automašīna), piešķirot atbildētājam tiesības lietot Automašīnu līdz 2014.gada 28.februārim, maksājot ikmēneša nomas maksājumus.

Atbilstoši Līgumam prasītāja no SIA "MADACOM" iegādājās Automašīnu par 56 000 *euro*, ko apliecina 2008.gada 13.februāra pavadzīme Nr.ACN500180 un 2008.gada 13.februāra maksājuma uzdevums Nr.08-42272. Ar 2008.gada 13.februāra līzinga objekta nodošanas apliecinājumu Nr.19541 Automašīna nodota atbildētāja turējumā un lietošanā saskaņā ar Līgumu.

Saskaņā ar Līzinga līguma II daļas 7.1.punktu, līzinga ņēmējs veic Līzinga maksājumus, maksā procentus un komisijas maksu saskaņā ar Maksājumu grafiku, ievērojot noteikumus.

Atbildētājs kavēja pamatsummas maksājumus no 2009.gada 28.maija un procentu maksājumus no 2009.gada 28.jūnija. Prasītāja 2009.gada 2.novembrī nosūtīja atbildētājam paziņojumu par līguma izbeigšanu pirms termiņa un līzinga objekta nodošanu.

Saskaņā ar 2010.gada 16.februāra AAS "GJENIDIGE" lēmumu atteiks izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību par nozagto Automašīnu.

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.SKC-644/2013 prasītājs lūdz noteikt likumisko procentu piedziņu no 2009.gada 3.novembra līdz sprieduma izpildei.

Pamatojoties uz Komerclikuma 463., 464., 466., 467.pantu, Civillikuma 1., 5., 1587., 1651., 1652.panta 3.punktu, 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1754., 1755., 1756., 1757., 1764., 1765., 1946.panta pirmo daļu, 2141., 2144., 2146.pantu un Civilprocesa likuma 1., 24., 34., 41., 74., 78., 80., 127., 128., 129., 130.pantu un 195.pantu prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja parādu 45 227,78 *euro*, ko veido 43 522,36 *euro*, procenti 809,39 *euro* un līgumsods 946,03 *euro*, valsts nodeva 1470,61 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*; noteikt prasītājai tiesības saņemt no 2009.gada 3.novembra no atbildētāja likumiskos procentus no nesamaksātas pamatsummas daļas līdz spieduma izpildei.

[2] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāve uzturēja prasību. Norādīja, ka transportlīdzeklis ir nozagts un apdrošinātājs ir atteicies izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību. Prasītājas rīcībā nav informācijas, vai atbildētājs tiesā ir vērsies pret apdrošinātāju par apdrošināšanas atlīdzības samaksu.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies. Atbildētājam par lietas izskatīšanas vietu un laiku paziņots likumā noteiktā kārtībā, /pers.C/ 2015.gada 24.aprīlī uz deklarēto dzīvesvietas adresi nosūtīta tiesas pavēste.

Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteikts, ka tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Savukārt Civilprocesa likuma 56.[1]panta otrajā daļā noteikts, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Tiesa atzīst, ka ir uzskatāms, ka par tiesas sēdi atbildētājiem ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un 56.[1]pantā noteiktajam.

Saskaņā Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no lietas dalībniekiem, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210. pantu nav pamats to atlikt.

Ņemot vērā, ka atbildētājam par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā, tiesa atzīst par iespējamu skatīt lietu bez lietas atbildētāja klātbūtnes.

[4] Civilprocesa likuma 208.[1]pantā noteikts, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies un paskaidrojumus nav sniedzis. Tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.[1]pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmuguriskais spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.[1]panta trešajā daļā norādītie ierobežojumi.

Motīvu daļa

[5] Uzklausījusi prasītājas pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Ar lietas materiāliem pievienoto 2008.gada 7.februāra Finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgumu Nr.19541 ir pierādīts fakts, ka starp SIA "DNB līzings" (iepriekšējais nosaukums AS "DnB NORD līzings") un /pers. C/ pastāv līguma attiecības (turpmāk arī Līgums). Minētājā līgumā puses ir apliecinājušas, ka prasītājs izsniedz atbildētājam līzingu 56 000 *euro* apmērā, līzinga objekta – transportlīdzekļa /TL marka/ iegādei. Līzinga beigu datums

ir noteikts 2014.gada 28.februārī (lietas 9.-13.lapa).

Komerclikuma 463.panta pirmā daļā noteic, ka līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītas trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību.

Līguma 2.1.punktā puses ir pielīgušas, ka līzinga devējs apņemas līzinga ņēmēja interesēs iegādāties līzinga objektu savā īpašumā, noslēdzot pirkuma līgumu un uz noteiktu laiku un par līgumā noteiktajiem maksājumiem piešķirt līzinga ņēmējam tiesības lietot līzinga objektu. Savukārt Līguma 7.1.punktā līzinga ņēmējs apņēmies veikt līzinga maksājumus.

Tiesa secina, ka puses ir nodibinājušas tiesiskās attiecības, kas izriet no līzinga līguma tiesiskā regulējuma.

[7] Prasītāja lūdz piedzīt nenomaksāto pamatparādu 43 522,36 *euro* apmērā.

No Līguma II daļas 7.1.punkta izriet, ka līzinga ņēmējs veic maksājumus, maksā procentus un komisijas maksu saskaņā ar maksājumu grafiku, ievērojot līguma noteikumus. Līguma maksājuma aprēķināšanas un izdarīšanas pamats ir līgums, un attiecīgajā laika posmā maksājumu grafiks vienīgi atspoguļo līzinga maksājumu un procentu apmēru, kas aprēķināti atbilstoši līguma noteikumiem.

No lietas materiāliem pievienotā 2008.gada 7.februāra Pirkuma līguma Nr.19541 starp prasītāju un SIA "Madacom" un 2008.gada 13.februāra maksājuma uzdevuma Nr.08-42272 redzams, ka prasītāja ir izpildījusi savu saistību un iegādājusies no SIA "Madacom" vieglo automašīnu /TL marka/(lietas 15.-16.lapa).

No Līgumam pievienotā maksājumu grafika ir redzams, ka atbildētājam katru mēnesi bija jāveic maksājumi un galīgā norēķina diena ir noteikta 2014.gada 28.februāris. Prasītāja norāda, ka atbildētājs savas saistības nav izpildījis un pamatsummas maksājumus ir sācis kavēt 2009.gada 28.maijā, bet procentu maksājumus 2009.gada 28.jūnijā.

Komerclikuma 467.pantā ir noteikts, ka Līzinga devējs ir tiesīgs tūlītēji uzteikt līzinga līgumu un bez brīdināšanas pārņemt līzinga objektu savā faktiskā valdījumā, ja līzinga ņēmējs, kurš nokavējis nolīgtās atlīdzības samaksas termiņu, nav samaksājis šo atlīdzību 15 dienu laikā pēc līzinga devēja atgādinājuma saņemšanas.

2009.gada 2.novembrī prasītāja nosūtīja atbildētājam paziņojumu par parāda esamību, norādīja, ka vienpusēji izbeidz līgumu un aicināja atbildētāju nekavējoties samaksāt parādu (lietas 22.lapa). Savukārt 2012.gada 27.decembrī prasītāja nosūtīja atbildētājam atgādinājumu par neizpildītām saistībām (lietas 25.lapa).

Civillikuma 1838.pantā noteikts – ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus par to, ka parāds būtu atmaksāts. Ievērojot teikto, tiesa atzīst, ka lietā nav gūti pierādījumi, ka saistība būtu izpildīta un parāds būtu atmaksāts.

Prasītāja norāda, ka līzinga objektu nav izdevies atgūt, jo tas esot nozagts un apdrošinātājs AAS "Gjensidige Baltic" atteicies izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību. Minēto apliecina lietas materiāliem pievienotais paziņojums par atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību (lietas 30.lapa).

Komerclikuma 466.panta otrā daļa noteic, ka tas, ka līzingā nodoto lietu tās trūkumu (tai skaitā tiesisko aprobežojumu) dēļ nav iespējams lietot, neietekmē līzinga ņēmēja pienākumu maksāt līzinga līgumā nolīgto atlīdzību.

Komerclikuma 466.panta trešā daļa noteic, ka lietas bojāšanās, bojāejas, zādzības vai nozaudēšanas risks pāriet līzinga ņēmējam pēc lietas pieņemšanas.

No līzinga objekta nodošanas apliecinājuma Nr.19541 redzams, ka automašīna tika nodota atbildētāja rīcībā un atbildētājs uzņēmās lietas zādzības risku (lietas 17.lapa). Lietā nav gūti pierādījumi, ka atbildētājs līzinga objektu būtu nodevis prasītājai.

Tiesa secina, ka prasībā norādītā parāda esamība ir pierādīta un no atbildētāja piedzenams parāds 43 522,36 *euro* apmērā.

[8] Prasītāja lūdz piedzīt līgumsodu 946,03 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu, līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Civillikuma 1716.pantā noteikts, ka līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Līguma II daļas 9.1.punkts noteic, ja līzinga ņēmējs neveic kādu no līguma maksājumiem noteiktajā termiņā, līzinga ņēmējs maksā līzinga devējam līgumsodu 0,2 procentu apmērā no nokavētā maksājuma summas par katru nokavēto dienu.

Kā norāda prasītāja un kā redzams no prasības summas aprēķina, atbildētājs pēdējo maksājumu veica 2009.gada 28.jūnija.

Lietā nav strīda, ka samaksa nav veikta atbilstoši pušu pielīgtajam grafikam un atbildētājs ir pieļāvis samaksas nokavējumu. Līdz ar to tiesa secina, ka prasītājai ir tiesības prasīt no atbildētāja līgumsoda samaksu.

Atbildētājs nav iebildis par aprēķināto līgumsoda apmēru un nav sniedzis pierādījumus par līgumsoda samaksu. Līgumsods ir aprēķināts līdz 2009.gada 16.oktobrim, tas ir līdz brīdim, ka prasītāja atkāpās no līguma.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa uzskata par samērīgu un parāda apmēram atbilstošu līgumsodu 946,03 *euro* apmērā.

[9] Prasītāja lūdz piedzīt procentus par atļautā kredīta izmantošanu 809,36 *euro* apmērā.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar Līguma 2.1.punktu līzinga devējs apņemas līzinga ņēmēja interesēs iegādāties līzinga objektu savā īpašumā, noslēdzot pirkuma līgumu, un uz noteiku laiku un par līgumā noteiktajiem maksājumiem piešķirt līzinga ņēmējam tiesības lietot līzinga objektu.

Atbilstoši Līgumam procentu likme sastāv no procentu likmes mainīgās daļas – 3 mēnešu EURIBOR un procentu likmes nemainīgās daļas – 1,90 procenti gadā (lietas 9.lapa).

Ar lietas materiāliem pievienoto procentu aprēķinu ir pierādīts, ka līgumiskie procenti ir aprēķināti līdz 2009.gada 16.oktobrim, tas ir, līdz līguma laušanai, un nesamaksātie procenti par kredīta lietošanu sastāda 809,39 *euro* (lietas 21.lapa).

Līdz ar to prasītājai ir tiesības prasīt līgumisko procentu piedziņu 809,39 *euro* apmērā.

[10] Prasītāja lūdz noteikt tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no piespriestās, bet neatmaksātās pamatsummas no 2009.gada 3.novembra.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei. Likumiskie procenti ir aprēķināmi no 2009.gada 3.novembra.

[11] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītāja ir samaksājusi valsts nodevu 1470,61 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* apmērā, kopā 1475,31 *euro*.

Tā kā prasība ir apmierināta, tad no /pers. C/ ir piedzenami 1475,31 *euro*.

Lietas izskatīšanas gaitā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,10 *euro* apmērā. Tā kā prasītāja ir samaksājusi 4,70 *euro*, tad tiesas izdevumi 1,40 *euro* apmērā ir piedzenami no atbildētāja valsts labā.

[12] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantā noteiktajam atbildētājam ir nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39., 41., 93., 97., 190., 193., 204.[1]pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „DNB līzings", reģistrācijas Nr. 40003659898, parāda pamatsummu 43 522,36 *euro* apmērā, procentus līdz 2009.gada 16.oktobrim 809,39 *euro* apmērā, līgumsodu 946,03 *euro* apmērā, kopā 45 277,78 *euro*.

Noteikt SIA „DNB līzings", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, 6 (sešus) procentus gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas sākot no 2009.gada 3.novembra līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu SIA „DNB līzings", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus 1475,31 *euro*.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,40 *euro.*

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu prasītāja var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no pilna aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese E.Stivriņa